

Twintig honderdtonners

Familie Knoef fokt meer op levensproductie dan op levensduur

Wie heeft al niet naar de foto bij dit artikel gekeken? Het is niet zomaar een foto van een groepje koeien. Met elkaar produceerde het veertiental al ruim 1,6 miljoen liter. Wat is het geheim achter het grote aantal honderdtonners bij de familie Knoef?

Nog een enkele melkcontrole te gaan en bij Jos en Ingrid Knoef uit het Overijsselse Geesteren mogen de negentiende en twintigste honderdtonner worden begroet. Op zich is dat aantal al een unieke prestatie, maar wat daarenboven bewondering afdwingt is dat van die twintig er nog veertien in de wei in Geesteren rondstappen. En dat betekent een hoog percentage aan krasse dames in het koppel, dat negentig koeien telt. Die negentiende en twintigste, het moet natuurlijk nog wel even gebeuren, wil Jos Knoef gezegd hebben voordat hij ingaat op de vraag naar wat het geheim is achter al die honderdtonners. Maar langt blijft een antwoord niet uit. 'We fokken consequent op productie en acceptabele uiers en benen. Daardoor fok je op levensproductie en dat is de bedoeling. Alleen levensduur of duurzaamheid zegt niet zoveel. We letten daarom ook altijd op de Inet, op de productie-index van de stier. Dat getal ken ik nog het beste.'

Het beangstigt hem dat exterieur zoveel nadruk krijgt. Dat klinkt merkwaardig voor iemand die fervent en succesvol keuringsdeelnemer is en op een koe na alle honderdtonners ingeschreven weet met minstens 85 punten. Knoef: 'De huidige exterieurfokkerij neigt naar luxe fokkerij. Exteriefokkerij is vooral framefokkerij. Hoogtemaat en voorhand zijn daarin belangrijk. Mij zegt hoogtemaat weinig. Alleen op een keuring is het handig. Hoogtemaat heeft bij ons geen enkele relatie met lactatiewaarde. Voorhand krijgt ook geen extra aandacht.' Maar komen koeien met een smalle voorhand niet in de knoei op (grotere) bedrijven met een soberder management? Knoef kent de redenatie en onderschrijft dat voorhand, maar vooral de behoefte aan 'een spiertje extra', per bedrijf kan wisselen. Toch blijft volgens hem overeind dat de voorhand niet te smal, maar ook niet te breed moet zijn. 'Dan geven ze geen melk. Ook met het oog op

duurzaamheid moet je voor de framekenmerken niet naar de uitersten streven: inhoud, hoogtemaat, voorhand, het zijn optimumkenmerken.'

Trammelant voorkomen

Dat productiestieren een streepje voor hebben bij Knoef is duidelijk, maar als hij twijfels heeft bij de uier- en benenvererving is hij resoluut. 'Neem stieren als indertijd Nordkap en Fari's Wayne. Die hebben we niet gebruikt.'

De meeste koeien van Knoef krijgen een Nederlandse stier als partner. 'Dat bevalt ons goed. De in Nederland geteste stieren zijn betrouwbaar en naar verhouding goedkoper.' Veruit de meest gebruikte stieren in de afgelopen tijd waren Horst Harry (hij vooral), Nevada, Looking Major, Laurenzo en – sinds kort – Woudhoeve Flyer. In iets mindere mate kregen Kirby, Orcival, Jocko Besne en December kansen. Ook Lord Lily, waarvan een dochter is geselecteerd voor de NRM samen met een Lucky Leodochter, staat nog steeds op de inseminatielijst. Proefstieren worden eveneens volop ingezet en de eigen stier komt regelmatig in actie. 'Als koeien na drie of vier keer insemineren niet dragen doen we ze bij de eigen stier. Daarmee "redden" we ook heel wat oude koeien.'

Knoef legt de stieren ook scherp langs de

meetlat die uiergezondheid heet. 'Ik wil daarvoor minimaal een fokwaarde van honderd zien. De erfelijkheidsgraad mag laag zijn, het werkt wel. We hebben veel Sunny Boy gebruikt. Als er al wat aan mankeerde dan was het dat zijn dochters hogere cellen hadden en meer uieronsteking. 'Het is vooral de trammelant en de ergeris die je van een koe met uieronsteking hebt. Tijd wordt steeds kostbaarder.'

Sunny Boy kreeg in zijn hoogtijjaren tachtig tot negentig procent van de Knoefkoeien als partner. De Knoefs kregen er geen spijt van. Onder de honderdtonners schuilen al drie Sunny Boy's, waaronder twee Anna Jacoba's, nummer 74 en 79. Anna Jacoba 74 is via Anna Jacoba 73 (v. F16) een kleindochter van Anna Jacoba 71 (v. Top Brass). Een illustre moeder-dochterpaar, want zowel Jacoba 73 als Jacoba 71 passeerden niet alleen de 100.000 kg-grens, maar bovendien die van 10.000 kg vet en eiwit. Anna Jacoba 79 is een rechtstreekse dochter van Anna Jacoba 71.

Geduld met oude koeien

Het grote aantal koeien met een hoge levensproductie hangt volgens Knoef ook samen met het vervangingsbeleid. Gebruikskruisingen met witblauw zijn niet aan de orde, waardoor de familie Knoef ruim in de vaarskalveren zit. 'Alle vaarsen laten we af

Afstamming, geboortedatum, exterieur en levensproductie van aanwezige honderdtonners (nummer correspondeert met nummer op foto)

- 1: ET Star 2 (Ideal x Blackstar), 14-08-1992, EX 91
Productie: 3169 121.591 4,22 3,29
- 2: Etazon Bonnie Star (Blackstar x Sexation), 26-11-1991, AB 85
Productie: 3463 146.476 3,50 3,12
- 3: Boukje 167 (Sunny Boy x Ugela Bell), 02-01-1993, AB 85
Productie: 3014 125.480 3,88 3,43
- 4: Ellie 27 (Ideal x Dictator), 22-11-1992, AB 87
Productie: 2915 105.437 4,77 3,51
- 5: Boukje 164 (Tops x Amos), 14-09-1991, AB 85
Productie: 3429 119.172 4,55 3,56
- 6: Ijbeltje 316 (F16 Rocket C x Sunny Boy), 02-10-1993, AB 87
Productie: 2707 104.715 4,01 3,58
- 7: Klaasje 36 (Amos x Tops), 17-06-1991, AB 86
Productie: 3409 125.423 4,08 3,77
- 8: Rinie 117 (Jabot x Ugela Bell), 15-08-1994, AB 89
Productie: 2404 99.112 3,80 3,36
- 9: Josie 20 (F16 x Ugela Bell), 02-10-1992, AB 87
Productie: 2926 97.253 4,72 3,70
- 10: Etazon Blackstar (Blackstar x Bell), 07-09-1990, AB 89
Productie: 3784 137.108 3,99 3,27
- 11: Josie 17 (Ugela Bell x Felix), 07-09-1990, AB 86
Productie: 3360 125.502 4,24 3,47
- 12: Anna Jacoba 73 (F16 x Top Brass), 21-04-1989, AB 88
Productie: 4161 152.818 4,04 3,56
- 13: Ijbeltje 315 (Sunny Boy x F16 Rocket C), 14-09-1993, AB 87
Productie: 2821 104.215 3,51 3,39
- 14: Anna Jacoba 79 (Sunny Boy x Top Brass), 14-10-1993, AB 87
Productie: 2683 107.955 3,82 3,46

kalven. Daarna volgt een strenge selectie; meer dan de helft gaat weg. De vaarsen die overblijven moeten in principe de honderd ton vol kunnen maken.'

Cruciaal is volgens Knoef dat oude koeien de kans krijgen om oud te worden. 'Maar het is zo verleidelijk om een beloftevolle vaars waarvoor duur sperma is gekocht aan te houden; dan is gauw een reden gevonden om een oudere koe te verkopen.'

Mocht de oudere koe inderdaad averij opgelopen hebben, dan nog vindt Knoef meer geduld op zijn plaats. Hij refereert aan Josie 17. 'Zij was destijds de vaars met de hoogste lactatiewaarde. In de droogstand werd ze ziek, gooide het kalf eruit en ze gaf geen druppel melk in de tweede lijst. Toch hebben we haar gehouden. Waarom? Haar hoefden we maar één jaar "op te fokken" in aanloop naar een kalf en nieuwe lijst; een kalf opfokken kost twee jaar.' Dat is logisch zie je hem denken; boerenlogica volgens de school van Johan Cruyff.

Bert de Lange